

UZAKTAN EĞİTİM DÖKÜMANLARI TARİH -12

23 MART- 03 NİSAN 2. DÜNYA SAVAŞI SONRASINDA TÜRKİYE VE DÜNYA

1.1. SİYASİ HAYAT

Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiyede çok partili hayata geçiş denemeleri yapılmış ve cumhuriyet tarihinin ilk muhalefet partisi olan **Terakkiperver fırka** kurulmuştur. Ancak bu parti rejim karşıtı çevrelerin odak noktası haline gelince kapatılmıştır.

1930 yılında Atatürk'ün de desteği ile Fethi bey tarafından **Serbest fırka** kurulmuş ancak aynı gerekçe ile bu partide kapatılmıştır.

Atatürk mecliste muhalefetinde bulunması hükümetin denetlenmesi ve Avrupalı devletlere demokrasinin işlediğini göstermek istemesi amacıyla bu girişimlere destek vermiştir.

1945 yılına gelindiğinde Türkiye Avrupalı devletlerin desteğini almak demokrasinin işlediğini göstermek amacıyla bir muhalefet partisikurulması gerektiği düşüncesi hakim oldu . bu sırada CHP içinde Celal Bayar , Adnan menderes , fuat köprülü ve refik koraltan **DÖRTLÜ TAKRİRİ (ÖNERGE)** meclise sundu ancak kabul edilmedi.bunun üzerine yeni parti kurma çalışmaları hızlandı ve celal Bayar **DEMOKRAT PARTİYİ** kurdu.

Bu gelişmeler yaşanırken Nuri demirağ **milli kalkınma partisini** kurdu ancak parti çok etkili olamadı. **MİLLİ KALKINMA PARTİSİ 2. DÜNYA SAVAŞINDAN SONRA KURULAN İLK MUHALEFET PARTİSİDİR.**

1950 yılında yeni seçim yasası kabul edildi ve gizli oy acık sayım ve tek dereceli seçim sistemine geçildi.seçimler yargı denetimine alındı.Seçimleri denetlemek için yüksek seçim kurulu (YSK) kuruldu.

1950 seçimlerini DP kazandı.Böylece 27 yıllık CHP iktidarı son buldu.Celal Bayar Cumhurbaşkanı olurken Adnan menderes ise DP yeni başkanı oldu.

1.2. EKONOMİK HAYAT

Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren ekonomik kalkınmaya büyük önem verildi. Atatürk'ün 'siyasi ve askeri başarılar ekonomik kalkınma ile taçlandırılmaz ise başarılı olamaz ' sözü bunun en iyi örneğidir.

Bu bağlamda özel teşebbüse önem verildi. Ancak yeterli sermaye ve insan gücünün olmayışı bunu zorlaştırdı.Ekonomik kalkınmayı gerçekleştirmek için devlet kurumları devreye sokuldu ve devletçilik ekonomik modeli devreye sokuldu. Ancak Türkiyenin devletçilik modeli SSCB nin ki gibi değildi.

1933-1937 arasında birinci kalkınma planı devreye sokuldu ve ekonomik iyileşme sağlandı.1937 yılında 2. Kalkınma planı devreye 2. Dünya savaşı nedeniyle devreye sokulamadı.

1945 yılında **ÇİFTÇİYİ TOPRAKLANDIRMA** yasası ile toprağı olmayan çiftçiye toprak dağıtıldı.

1945 de çıkarılan '**VARLIK VERGİSİ**' karaborsa ve istifçiliği önlemeye yönelik idi.Ancak azınlıklar tarafından tepki gördü.